Ulkoministeriö
Utrikesministeriet

EU/438/2024
EU/438/2024-UM-1

08.02.2024

Eduskunnan hallintovaliokunnalle

Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle EU:n turvallisuusluokiteltujen tietojen suojaamista koskevista turvallisuussäännöistä annetun neuvoston päätöksen 2013/488/EU (neuvoston turvallisuussäännöt) tarkistamisesta; kirjallinen asiantuntijalausunto hallintovaliokunnalle; U 79/2023 vp

Valtioneuvosto on antanut eduskunnalle 14.12.2024 kirjelmän U 79/2023 vp neuvoston turvallisuussääntöjen tarkistamisesta. Asia on lähetetty suureen valiokuntaan, jolle hallintovaliokunnan on annettava lausunto. Ulkoministeriö esittää pyydettynä asiantuntijalausuntonaan seuraavaa:

U-kirjelmässä selostetaan vuodesta 2016 alkaen vireillä olevaa neuvoston turvallisuussääntöjen uudistusprosessia ja syitä sen viivästymiseen. Neuvoston turvallisuuskomitea jatkaa edelleen asian käsittelyä, mutta asiasta ei ole edelleenkään käsillä kokonaisvaltaista ehdotusta eikä suomenkielistä toisintoa. U-kirjelmässä esitettyä aikatauluarviota on tarkistettava edelleen eteenpäin.

Neuvoston turvallisuussääntöjen uudistamisella on liityntä komission ehdotukseen Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi tietoturvallisuudesta unionin toimielimissä, elimissä ja laitoksissa (COM(2022) 119 final, ks. E-kirje E141/2022vp). Myös tämän ehdotuksen käsittely on edennyt hitaasti.

U-kirjelmässä kuvataan turvallisuussääntöjen kokonaisuudet (henkilöstöturvallisuus, fyysinen turvallisuus, turvallisuusluokiteltujen tietojen hallinta, viestintä-, ja tietojärjestelmissä (CIS) käsiteltävien EU:n turvallisuusluokiteltujen tietojen suojaaminen, yhteisöturvallisuus, turvallisuusluokiteltujen tietojen vaihto kolmansien valtioiden ja kansainvälisten järjestöjen kanssa, turvallisuusriskien hallinta ja neuvoston turvallisuuskomitean rooli) ja niihin tehtävien tarkistusten keskeiset kysymykset. Kirjelmässä esitetyt tiedot ovat edelleen ajantasaiset.

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Ulkoministeriö
PL 176
00023 Valtioneuvosto

Käyntiosoite
Besöksadress
Office
Ulkoministeriö
Laivastokuja 3
00160 Helsinki

Puhelin
Telefon
Telephone
+358 2 951 6001

Faksi
Fax
Fax
+358 9 629 840

S-posti, internet
E-post, internet
E-mail, internet
kirjaamo.um@gov.fi
www.um.fi

Voimassa olevat neuvoston turvallisuussäännöt on hyväksytty Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) ja erityisesti sen 240 artiklan 3 kohdan sekä neuvoston työjärjestyksen (2009/937/EU) ja erityisesti sen 24 artiklan nojalla. Tähän mennessä käytyjen keskustelujen valossa on oletettavaa, että uudistetut turvallisuussäännöt hyväksyttäisiin saman oikeusperustan nojalla kuin nykyisin voimassa olevat turvallisuussäännöt. Aiemmin sovelletut oikeusperustat ovat hyväksyttävät.

Ehdotuksella ei alustavan arvion mukaan katsota olevan mainittavia vaikutuksia Suomen viranomaisten toimintaan eikä merkille pantavia taloudellisia vaikutuksia. Neuvoston turvallisuussääntöjen päivittäminen selkeyttää edelleen turvallisuusviranomaisten velvoitteita, vastuita ja käytänteitä sekä edesauttaa viranomaisten tehtävien hoitamista. Turvallisuuden yhtenäisten vähimmäisedellytysten tehokas täytäntöönpano helpottaa myös yritysten asemaa EU:n alueella tapahtuvissa hankkeissa.

Kansainvälistä turvallisuusluokiteltua tietoa suojataan Suomessa kansainvälisistä tietoturvallisuusvelvoitteista annetun lain (588/2004) nojalla. Kun uudet neuvoston turvallisuussäännöt hyväksytään, sovelletaan kansainvälisistä tietoturvallisuusvelvoitteista annettua lakia myös niissä tarkoitettuun turvallisuusluokiteltuun tietoon. Turvallisuusselvityslain (726/2014) 4 luku sisältää säännökset henkilöturvallisuusselvitysmenettelyistä ja 5 luku yritysturvallisuusselvitysmenettelyistä.

Ulkoministeriö kannattaa turvallisuusneuvoston sääntöjen uudistamista ja pitää U-kirjelmään kirjattua valtioneuvoston kantaa asianmukaisena. Uudistetussa päätöksessä huomioidaan asianmukaisesti nyt voimassa olevien neuvoston turvallisuussääntöjen soveltamisessa 10 vuoden aikana saadut kokemukset ja tarkistustarpeet.

Lakimies Ville Salmi

Liitteet

Jakelu Eduskunnan hallintovaliokunta

Tiedoksi